

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Håltebyns brandfält, Årjängs kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610138 Håltebyns brandfält SE0610149 Storumrådet Fjornshöjden (del av)
Mittpunktskoordinat:	1290020 - 6612800
Totalareal:	33 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Området är utpekad enligt Habitatdirektivet (Håltebyns brandfält) och enligt Fågeldirektivet (Storumrådet Fjornshöjden).
Fastigheter:	Årjängs kommun: Håltebyn 1:40 och 1:150
Ägandeförhållanden:	Håltebyn 1:150 ägs av staten, Håltebyn 1:40 är privatägd

Beskrivning av området

Drygt 20 ha (65 %) av området utgörs av ett brandfält från 1994. Skogsbranden var mycket intensiv och på stora ytor blottades mineraljorden. De flesta träden fick omfattande skador vid branden, och en stor del av rötterna blev avbrända intill stammen. Detta resulterade i att flertalet träd dog ganska omgående, och de har successivt fallit omkull. Före branden växte 25 - 45 årig talldominerad skog på större delen av området. Lövträdsandelen i dessa bestånd var 10 - 20 %. Framförallt i norr och i nordväst fanns bestånd med äldre tallskog. Andelen lövträd var låg men visst inslag av gran förekom. 1998 blev Håltebyns brandfält naturreservat. Brandfältet kommer i och med reservatet att lämnas för fri utveckling och på sikt utveckla bestånd av naturskogskaraktär.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	Nytt förslag
9010	Västlig taiga	24	

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Artkod	Artnamn
A072	Bivråk <i>Pernis apivorus</i>
A104	Järpe <i>Bonasia bonasia</i>
A108	Tjäder <i>Tetrao urogallus</i>
A217	Sparvuggla <i>Glaucidium passerinum</i>
A223	Pärluggla <i>Aegolius funereus</i>
A234	Gråspett <i>Picus canus</i>
A236	Spillkråka <i>Dryocopus martius</i>
A239	Vitryggig hackspett <i>Dendrocopous leucotos</i>
A241	Tretåig hackspett <i>Picoides tridactylus</i>
A409	Orre <i>Tetrao tetrix</i>

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Håltebyns barandfält är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna och arterna på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtyperna och arterna i detta Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål*
Västlig taiga (9010)	<p><i>Areal</i></p> <p>Naturtypens utbredning bibehålls i minst 24 ha omfattning.</p> <p><i>Struktur och funktion</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Naturvårdsbränningar och naturliga bränder ska utföras. När och var/hur stor del? - Mängden död ved/levande ved ska vara minst 1/x - Lövträdsandelen ska vara minst x %. - Icke inhemska trädslag ska saknas. - Sumpskogar och myrmark ska ha en ostörd hydrologi och hydrokemi. <p><i>Typiska arter</i></p>
Bivråk (A0729) Järpe (A104) Tjäder (A108) Sparvuggla (A217) Pärluggla (A223) Gråspett (A234) Spillkråka (A236) Vitryggig hackspett (A239) Tretåig hackspett (A241) Orre (A409)	Mål om populationsutveckling och livsmiljö inom Natura 2000-området.

*/Bevarandemål fastställs efter basinventeringen

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att ingående naturtyp och arter ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

9010 Västlig taiga

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos de olika trädslagen).
  - Naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t ex stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand.
  - Olika typer av substrat:
    - Död ved; grenar, torrakor, lågor mm i olika nedbrytningsstadier samt olika typer av bränd ved
    - Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur
    - Lövträd av t ex asp, sälg och rönn
    - Hålträd
- Substraten utgör viktiga livsmiljöer för kryptogamer och insekter. Vissa av substraten är även viktiga som boplatser och födosöksplatser för fåglar.
- Ostörd hydrologi och hydrokemi i myrmarker och sumpskogar.
  - Påtaglig minskning av mångfald av typiska arter och deras populationer får inte ske. De typiska är signalarter som reagerar relativt snabbt på naturtypiska hotfaktorer. Förekomsten av de typiska arterna utgör ett mått på naturtypens bevarandestatus.

A072 Bivråk

Bivråken häckar med de högsta tätheterna i högproduktiva skogsområden med närhet till sjö eller annat vattendrag. Förekomst av äldre och luckiga skogsbestånd med ett stort inslag av bryn, gynnar förekomsten av getingar vars larver bivråken föder upp sina ungar med. Äldre skog med stort inslag av lövträd och med närhet till sumpskog, kärr och andra våtmarker är fördelaktigt under försommaren då bivråken till stor del livnär sig på småfågelungar, men även av grodor och insektslarver.

Skogshönsen – A104 järpe, A108 tjäder och A409orre

Järpen föredrar tät blandskog, ofta i anslutning till surdråg eller bäckar. Andelen lövträd bör ej understiga 10 %. En viktig födoresurs under vintern är alknoppar, alhängen samt björkhängen varför dessa måste finnas i området. I anknytning till födan krävs tillgång på skyddande vegetation till exempel tät ungskog av gran. God tillgång på insekter är mycket viktigt för kycklingarnas överlevnad. Järpen kräver revir på 25-50 ha och förekommer sällan i skogar mindre än 25 ha.

Tjädern kräver större sammanhängande skogsområden som innehåller en variation både då det gäller successionsstadier men även skogstyper. Arten förekommer sällan i områden under 25 km². Vintertid kräver tjädern äldre successionsfaser av talldominerad skog där den födosöker tallbarr och tallskott. På sommaren förekommer fågeln i varierande skogstyper, från gammal bärrik skog till nybildade hyggen. Våtmarksområden är även av stor betydelse för tjädern, främst på våren då hönan livnär sig på skott av tuvull men även som födosöksplats

för kycklingarna, vilka livnär sig på insekter under de första veckorna. Förutom att tjädern kräver mycket stora varierande skogsområden är den starkt knuten till speciella spelplatser, till vilka den traditionsbundet besöker. Stannfågel.

Orren förekommer på relativt öppna marker som myrar och hedar och i närheten av dessa omgivningar samt på tidiga successioner efter hyggen och skogsbränder. Liksom för de övriga skogshönsen är tillgången på insekter viktiga för kycklingarnas överlevnad. Björkknoppar är viktig diet under vintern. Orren kräver likt järpen och tjädern stora arealer, mellan 25-75 km² är vanligt. Stannfågel.

Ugglorna – A217 sparvuggla och A223 pärluggla

Tillgång på lämpliga boplatser i form av gamla bohål från främst större hackspett (sparvuggla) eller spillkråka (pärluggla). Båda arterna är beroende av god tillgång på lämplig föda i form av smågnagare och småfåglar. Arterna häckar främst i gammal grandominerad barrskog. Ugglorna är dock relativt flexibla då det gäller häckningsplats, lämpliga boträd är i regel det som styr häckningsplatsen. Brist på naturliga boplatser kan kompenseras med holkar. Arterna är huvudsakligen stannfåglar.

Hackspettarna – A234 gråspett, A236 spillkråka, A239 vitryggig hackspett och A241 tretåig hackspett

Skogsbrand har historiskt sett spelat en viktig roll för hackspettarna, på kort sikt genom insektsrikedom på brandfältet och på lång sikt genom bildandet av lövbrännor. Lämpliga häckningsplatser är grova stammar av asp, björk, al, säl, tall eller bok. God tillgång på lövträd, framförallt asp, är ett gemensamt krav för hackspettarna. Död ved är en annan viktig faktor. Undersökningar i den vitryggiga hackspettens häckningsrevir tyder på att 20-25 % av virkesförrådet bör utgöras av död ved. Hackspettarnas föda utgörs främst av vedlevande insekter och myror. Rotrötade granar med hästmyror är en favorit hos spillkråka medan den tretåiga hackspetten gärna äter barkborrar. Gråspetten livnär sig till skillnad från de övriga arterna främst på myror och andra marklevande insekter. Mindre påverkade skogar, olikåldrad blandskog med inslag av sumpskogar utgör ett lämpligt habitat för hackspettarna. Arterna är huvudsakligen stannfåglar.

Hotbild – Vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Natura 2000-området innefattas av naturreservatet Hältebyns brandfält. De vanligt förekommande hotfaktorerna i form av skogsbruk, dränering och annan exploatering regleras i reservatsbeslutet och reservatsföreskrifterna. Ändamålet med reservatet är att bevara *västlig taiga* i form av ett brandfält som får utvecklas fritt. Området fungerar som en värdekärna som gynnar arter knutna till ett brandpräglat ekosystem. Älgbete av lövträd (framförallt asp) kan dock utgöra ett hot mot både naturtypen västlig taiga samt fågelarter beroende av lövträd.

Det största hotet mot hackspettarna är fragmentering av skogslandskapet samt förlust av skogliga habitat med lämpliga häckningsplatser och god tillgång på insekter. Något hot mot arterna föreligger inte inom naturreservatet men då arterna kräver mycket stora revir är det viktigt att lämpliga habitat finns att tillgå även utanför Natura 2000-områdets gränser.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att naturtypen *västlig taiga* och de ingående fågelarterna uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus i Natura 2000-området Håltebyns brandfält.

Gällande regler 2006

- Bivråk, järpe, tjäder, orre, pärluggla, sparvuggla, gråspett, spillkråka, vitryggig hackspett och tretåig hackspett är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också arternas ägg och bon.
- Enligt 1 a § Artskyddsförordningen är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.
- Bivråk, sparvuggla och vitryggig hackspett tillhör Statens vilt (33 § jaktförordningen (1987:905)). Exemplar som omhändertas eller påträffas döda eller dödas tillfaller staten.
- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. *Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.*
- Håltebyns brandfält är skyddat som naturreservat. Skötselplan finns vilken innehåller åtgärder som t ex naturvårdsbränning.
- Fågeljakt är förbjudet enligt reservatsföreskrifter.
- Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett.

Bevarandestatus idag

9010 Västlig taiga

Nationellt

Naturvärdena i naturtypen västlig taiga är kopplade till naturlig gammal skog med lång skogskontinuitet, gamla träd och död ved, samt även till brandfält och yngre naturliga successionsstadier. Flera organismgrupper finns representerade bland de karaktärsarter och rödlistade arter som förekommer i naturtypen; insekter, lavar, svampar och mossor.

Denna mycket heterogena naturtyp finns spridd i hela den boreala delen av landet. De största arealerna finns i Norrlandslänen och där finns även mycket av de största naturvärdena, även om områden med höga naturvärden finns i hela landet. Naturvärden kopplade till granskog är speciellt riktade mot nordboreal region, men finns även i sydboreal. Tallskogar, brandfält och trivallövskogar har olika artsammansättning beroende på var i landet de ligger och kan därför ha höga naturvärden i hela den boreala regionen. Vissa trakter i fr.a. delar av Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland, samt i bl.a. Orsa finnmark och nere i sydöstra Kalmar län har en mer påtaglig brandkontinuitet.

Västlig taiga är ett svensk-finskt tillägg och Sverige/Finland har därmed ett särskilt ansvar för naturtypen inom EU. Historiskt sett är förlusten av västlig taiga mycket stor och endast några få procent återstår (ca 3 % av 21 milj. ha) i boreal region. Produktionsskogsbruket är det största hotet mot naturtypen och dess naturvärden. Bristen på död ved, gamla träd och brandfält leder till en utarmning av artstocken och utdöendet av arter ligger inte i fas med den kvarvarande arealen. Mycket tyder på att flera arter endast lever kvar i restpopulationer som kommer att dö ut inom en snar framtid. Det är därför av stor vikt att så mycket som möjligt av naturtypen undantas skogsbruket. Avsaknaden av brand är också ett problem för naturtypens naturliga dynamik och artinnehåll.

Håltebyns brandfält

Håltebyns brandfält utgör ett viktigt inslag i Fjornshöjdens skogslandskap. Brandfältet har sedan branden 1994 fått utvecklas fritt och området fungerar som en värdekärna som gynnar arter knutna till ett brandpräglat ekosystem. Mängden död ved samt brännskadad ved i olika grovlekar och nedbrytningsstadier är stor. Detta gynnar vedlevande insekter som är knutna till brända träd, död ved eller bränd mark. Två år efter branden påträffades ett 30-tal insekter gynnade av skogsbrand och död ved i området. Den goda förekomsten av insekter gynnar även fåglarna i området. Vad det gäller förekomst och frekvens av typiska arter för naturtypen västlig taiga saknas information i dagsläget. De typiska arterna tjäder och tretåig hackspett förekommer dock och signalarterna lunglav och skinnlav förekommer på asp i områdets sydvästra del.

Då brandfältet har fått utvecklas fritt sedan det bildades bedöms bevarandestatusen vara gynnsam. Skogen som ligger intill brandfältet och ingår i Natura 2000-området har tidigare varit brukade men kommer framöver att utvecklas till skogsbestånd av naturskogskaraktär. Mängden död ved kommer att öka liksom andelen lövträd. Detta kommer bland annat att ske genom naturvårdsbränning.

Nationell bevarandestatus för ingående arter enligt fågeldirektivet

A072 Bivråk

Bivråken häckar i samtliga län utom på Gotland. Det svenska beståndet har minskat mer eller mindre kontinuerligt under minst 30 års tid. Populationsstorleken är mycket svårbedömd, men gissningsvis förekommer högst 5 000 par i landet. Det europeiska beståndet utanför Ryssland är uppskattat till 34 000–48 000 par. Bivråken är rödlistad i Sverige och uppfyller kriterierna för placering under *starkt hotad* (EN). Emellertid har försvinnanderisken nedgraderats till *sårbar* (VU) grundat på relativt god förekomst (dock delvis minskande) i övriga Europa, vilket ger möjlighet till återinvandring. BirdLife International betecknar Bivråken som *secure* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 4, vilket innebär att artens globala population är koncentrerad till Europa och att arten har en tillfredsställande bevarandestatus i området.

Skogshönsen – A104 Järpe, A108 Tjäder och A409 Orre

Järpen häckar i hela landet med undantag från den fjällnära skogen samt Öland och Gotland. Arten har minskat betydligt under de senaste 30 åren på grund av det moderna skogsbruket. Idag uppskattats den svenska populationen till drygt 100 000 par, vilket beräknas utgöra cirka

17 % av den europeiska populationen utanför Ryssland. Trots en påtaglig minskning av det svenska beståndet anses arten inte vara hotad i landet.

Den svenska **tjäderpopulationen** har uppskattats till 84 000 - 110 000 par (1990-talets mitt), vilket utgör ca 10 % av det europeiska beståndet (inkl. europeiska Ryssland). Starka minskningar har under de senaste 30 åren registrerats i Götaland och Svealand och även lokalt i Norrland. Orsaken till minskningen av tjäder beror främst på det storskaliga skogsbruket där landskapet kraftigt fragmenteras och stora monokulturer av gran och tall ersätter den tidigare, mer varierade skogen. Totalt sett finns dock inget hot mot artens fortlevnad i Sverige.

Orrepopulationen i Sverige har uppskattats till minst 170 000 par (1990-talets mitt). Den svenska andelen av den europeiska populationen (inkl. europeiska Ryssland) är minst 20 %. Många uppgifter från Götaland och Svealand tyder på starkt minskande stammar under 1990-talet. BirdLife International betecknar orren som *sårbar* i Europa. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att den globala populationen inte är koncentrerad till Europa men att arten har en otillfredsställande bevarandestatus i området.

Ugglorna – A217 Sparvuggla och A223 Pärluggla

Sparvugglan häckar i samtliga svenska landskap utom på Öland och Gotland. Arten är som vanligast i södra och mellersta Sveriges skogsbygder. Tätheterna avtar norrut och arten är sparsamt till sällsynt förekommande i det inre av Norrland. Det svenska beståndet har beräknats till mellan 12 000 och 16 000 par, vilket utgör bortemot hälften av det samlade europeiska beståndet. Huvuddelen av de europeiska sparvugglorna finns i de norra delarna (Norge, Sverige och Finland). Reliktbestånd finns i bergsskogar i Centraleuropa. Artens beståndsutveckling är i princip helt okänd. Flera tecken tyder dock på att det skett en expansion söderut under den senare delen av 1900-talet. BirdLife International listar sparvugglan som *secure* i Europa, men menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande.

Pärlugglan häckar i samtliga svenska län, dock inte på Öland. På Gotland häckar ett tiotal par. Beståndet är som starkast i större sammanhängande barrskogsområden och förekomsterna längs kusterna och på de stora slättområdena i södra och mellersta Sverige är svaga. Tätheterna avtar i det inre av Norrland, förmodligen främst p.g.a. klimatiska orsaker. Det häckande beståndets storlek varierar kraftigt mellan olika år beroende på smånagartillgången. Under goda år handlar det om i storleksordningen 18 000–24 000 par, och under toppår om ännu mer – kanske uppemot 40 000 par. Pärlugglan är nomadisk över stora delar av den norra barrskogsregionen. Detta gör att man bör vara försiktig med att uttala sig om beståndsförändringar i enskilda länder. Istället måste man försöka följa utvecklingen över stora sammanhängande arealer – Norge, Sverige, Finland och västra Ryssland utgör förmodligen en enhet. Det nordeuropeiska beståndet överstiger förmodligen 30 000 par även under dåliga år, under goda år kan det kanske handla om uppemot 100 000 par. Förutom i norra Europa finns små häckande bestånd i skogs- och bergstrakterna i Centraleuropa, totalt i storleksordningen drygt 10 000 par. BirdLife International listar pärlugglan som *secure* i Europa, men menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande.

Hackspettarna – A234 Gråspett, A236 Spillkråka, A239 Vitryggig hackspett och A241 Tretåig hackspett

Häckande bestånd av **gråspett** finns i O, C, U, T, S, W, X, Y, Z, AC och BD län. Det häckande beståndets storlek är svårbedömt. En aktuell uppskattning är 700 - 1000 par. Detta motsvarar ungefär 1 % av det samlade europeiska beståndet på cirka 100 000 par. Arten förekommer vida spritt i centrala och östra Europa med särskilt goda bestånd i Tyskland och Rumänien. Sedan mitten av 1970-talet har antalet observationer av gråspett sakta men säkert ökat i antal. Upprop i radio och dagspress tillsammans med inventeringar har visat att arten har en spridd förekomst över hela norra Sverige. Det förefaller dessutom som att en viss ökning sker i de södra delarna av utbredningsområdet, särskilt i C, U och T län där arten numera regelbundet observeras betydligt längre söderut än för 20 år sedan. BirdLife International listar gråspetten som *declining* i Europa och menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa, men att det europeiska beståndet har en otillfredsställande bevarandestatus.

Spillkråkan häckar i samtliga svenska län, dock fåtaligt i Norrlands inland. Det svenska beståndet uppskattas till i storleksordningen 20 000 - 35 000 par. Detta motsvarar ungefär 10 % av det samlade europeiska beståndet på 200 000 - 265 000 par. Beståndet i södra Sverige förefaller vara tämligen stabilt. Utvecklingen i Norrlands inland är mera osäker, främst beroende på de låga tätheterna och att inventeringsunderlaget är väl litet. BirdLife International listar spillkråkan som *secure* i Europa, men menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande.

Vitryggig hackspett häckar numera endast i de närliggande delarna av Västra Götalands och Värmlands län (O och S län), där det år 2001 genomfördes fyra kända häckningar vilka producerade 8 ungar. Ytterligare fyra ensamma hanar samt två ensamma honor påträffades i dessa län. Därutöver hittades 2-3 exemplar i Dalälven (U och C län) samt en ensam hane i Småland (H län). Beståndet av vitryggig hackspett har minskat kraftigt under de senaste 30 åren och trots stora insatser fortsätter kräftgången. Utan omgående och storskaliga åtgärder kommer arten med största sannolikhet att vara försvunnen som svensk häckfågel inom fem till tio år.

Vitryggig hackspett anges som en relativt vanlig häckfågel i östra Europa, med en uppskattad beståndsstorlek på 23 000 - 50 000 par utanför Ryssland och ytterligare något eller några tiotusental par i Ryssland. Siffrorna från Ryssland och flera andra länder är dock mycket osäkra och förmodligen överskattningar. I Norge finns ett tämligen starkt men minskande bestånd (1 700 par) på Vest- och Sørlandet, där arten häckar i skog längs fjäll- och fjordslutningar. Det finska beståndet uppgår till cirka 30 häckande par och den totala populationen från Polen (Bialowieza) i söder till Estland i norr bedöms uppgå till mer än 2000 par, varav omkring 1 000 par enbart i Lettland.

Vitryggig hackspett kan uppträda invasionsartat, något som senast inträffade i Sverige under hösten och vintern 1994. Sådana rörelser från öster kan bidra till att förstärka det extremt svaga svenska beståndet, och kanske t.o.m. leda till etablering i nya områden. Det har framförts teorier om att arten är något av en nomad, anpassad till att utnyttja döende lövuppslag efter skogsbränder, vilket i så fall skulle kunna förklara varför vitryggig hackspett är mera rörlig än andra lövträdsberoende hackspettsarter.

Vitryggig hackspett är rödlistad i kategorin *akut hotad* (CR) i Sverige. BirdLife International listar vitryggig hackspett som *secure* i Europa, vilket innebär att den anses ha en tillfredsställande bevarandestatus sett över Europa i sin helhet. Denna positiva bedömning grundar sig dock huvudsakligen på ett flertal gamla, mycket osäkra och troligen grovt felaktiga beståndsuppskattningar från länder som Rumänien, Kroatien och Slovakien. Med stor säkerhet är situationen för den vitryggiga hackspetten i Europa betydligt allvarligare än vad BirdLife International anger. I samtliga länder med säkra uppgifter på populations- eller utbredningstrend sker minskningar och framtidsutsikterna i de östeuropeiska länderna är minst sagt dystra.

Tretåig hackspett häckar regelbundet i mellersta och norra Sverige, men är numera ovanlig söder om den biologiska norrlandsgränsen. Häckande bestånd finns i O, E, D, AB, C, U, T, S, W, X, Y, Z, AC och BD län. Tillfälliga häckningar har konstaterats på Sydsvenska höglandet ner till Hallandsåsen i Skåne. Det svenska beståndet beräknades vid mitten av 1990-talet till mellan 5 500 och 7 500 par, vilket utgör cirka 10 % av det samlade europeiska beståndet på knappt 60 000 par. Arten förekommer främst i den boreala zonen i norra Europa, men reliktbestånd finns i Alperna, Karpaterna och andra bergsområden i Centraleuropa.

Det svenska beståndet har minskat kraftigt under hela 1900-talet och i ökande takt efter 1950. Minskningen i de kustnära, av skogsbruk hårdast påverkade delarna av Norrland uppgår förmodligen till minst 80 %. Som en följd av detta har tyngdpunkten i artens förekomst gradvis förskjutits allt längre in mot de klimatiskt mer utsatta och totalt sett mindre produktiva fjällnära skogsområdena. Tretåig hackspett är rödlistad i kategorin *sårbar* (VU) i Sverige. BirdLife International listar tretåig hackspett som *declining* i Europa och menar att det är angeläget att Europa tar ett ansvar i artens bevarande. Arten är placerad i SPEC kategori 3, vilket innebär att dess utbredning inte är koncentrerad till Europa, men att arten inom regionen har en otillfredsställande bevarandestatus.

Bevarandestatus för fågeldirektivets arter i Håltebyns brandfält

Uppgifter om arternas populationsstorlek och trender saknas. Bevarandestatus oklar men bedöms troligen vara gynnsam. För den akut hotade vitryggiga hackspetten är situationen mycket allvarlig. Natura 2000-området bör betraktas som en värdekärna (högkvalitativ livsmiljö) för respektive art.

Uppföljning

För att bedöma ingående naturtyp och arters bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras.

Ett nationellt uppföljningsprojekt pågår. Komplettering kommer att ske då projektets riktlinjer och metoder är möjliga att tillämpa.

Bilaga

1. Karta över Natura 2000-området

Referenser

Löfroth, M m.fl. 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverkets förlag, Stockholm.

Natura 2000- Art och naturtypsvisa vägledningar. (<http://www.naturvardsverket.se>) 04-11-03

Värmlands länsstyrelse, Miljöenheten. Naturreservatet Håltebyns brandfält – beslut och skötselplan. Beslut: 1998-11-02. Karlstad.